

Huvudman

Karlskoga kommun
kommun@karlskoga.se

Beslut

Datum 2025-06-02

Dnr SI 2024:4807

Sida 1 (18)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Österledskolan i Karlskoga kommun; nu fråga om uppföljning av vitesbeslut den 11 december 2024

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Karlskoga kommun att senast **fredag den 26 september 2025** ha vidtagit nedan angiven åtgärd avseende brist rörande utredning av särskilt stöd. Den vidtagna åtgärden ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Karlskoga kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Karlskoga kommun ska vidta följande åtgärd

Utredning av särskilt stöd

1. Se till att rektorn, för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn – eller som har inkommit men där utredning ännu ej påbörjats – startar en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som kommit in till rektorn under perioden den 9 juni 2025 till den 22 september 2025 och vilket datum en utredning har startats och avslutats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser utredning av frånvaro, anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd, beslut om åtgärdsprogram, utformning av åtgärdsprogram, beslut om anpassad studiegång, kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck, förebyggande arbetet för trygghet och utredning vid ordningsstörande beteende.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till Skolinspektionen.Linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:4807) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Österledskolan i Karlskoga kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Österledskolan följer gällande bestämmelser avseende om undervisningen organiseras så att elever möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet, kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck, utredning av frånvaro, särskilt stöd, det förebyggande arbetet för trygghet och utredning vid ordningsstörande beteende.

Skolinspektionen har den 11 december 2024 beslutat att förelägga Karlskoga kommun att vid vite av 2 000 000 kronor senast den 7 april 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande utredning av frånvaro och särskilt stöd. Vidare har Skolinspektionen beslutat att förelägga Karlskoga kommun att senast den 7 april 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck, det förebyggande arbetet för trygghet och utredning vid ordningsstörande beteende.

Karlskoga kommun har den 4 april 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har genomfört ett oanmält uppföljningsbesök på skolan den 23 april 2025 samt ett anmält uppföljningsbesök den 24–25 april 2025. Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare, elevcoacher, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer. Skolinspektionen har även genomfört en intervju med representanter för huvudmannen den 29 april 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. betygskataloger för höstterminen 2024, frånvarostatistik och förteckning över elever som anmälts och utretts för eventuellt behov av särskilt stöd.

Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Karlskoga kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Utredning av särskilt stöd

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 11 december 2024 konstaterade Skolinspektionen att skolan inte alltid utredde elevers behov av särskilt stöd, trots att extra anpassningar bedömts inte vara tillräckliga och trots att lärare anmält elevers behov av utredning av särskilt stöd till rektorn. Huvudmannen förelades i beslutet att vid vite vidta åtgärder för att komma till rätta med denna brist.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har i sin redovisning bland annat inkommit med en sammanställning över de elever som anmälts för utredning om behov av särskilt stöd samt huruvida en utredning om behov av särskilt stöd startats och om den slutförts under perioden den 18 december 2024 till den 31 mars 2025. Sammanställningen omfattar 24 elever. Av sammanställningen framgår att utredning påbörjats för samtliga 24 elever. Huvudmannen uppger vidare i sin redovisning att det nu finns fungerande rutiner och processer för att identifiera och utreda elever för behov av särskilt stöd om de befaras inte uppfylla betygskriterierna. Vidare framgår av redovisningen att det finns en kö av anmälningar och att samtliga utredningar inte är påbörjade. Huvudmannen bedömer dock att samtliga utredningar om särskilt stöd kommer att vara genomförda innan läsårets slut.

Av dokumentstudier i samband med verksamhetsbesöket framgår att totalt 26 utredningar om behov av särskilt stöd är påbörjade under perioden den 11 december 2024 till den 22 april 2025.

Lärare och elevhälsan uppger i intervju att det finns en rutin gällande arbetet med särskilt stöd på skolan. Enligt lärarna startas en utredning om behov av särskilt stöd inom två veckor från att elever anmäls till rektorn.

Av intervju med elevhälsan och rektorn framgår att det finns en kö på cirka 13 elever som är anmälda till rektorn för utredning av behov av särskilt stöd men där utredning inte påbörjats. Elevhälsan uppger att det inte finns en konkret tidsplan för genomförandet av dessa utredningar, men att de bedöms vara färdigställda innan läsårets slut. Rektorn uppger i intervju att antalet anmälningar om behov av särskilt stöd ökat under läsåret 2024/25, skolan har dock inte kunnat genomföra samtliga utredningar i samband med anmälan. En orsak till detta är att skolan har en kö på anmälningar från tidigare läsår. Denna kö på cirka 13 elever som väntar på en utredning består dels av nya anmälningar, dels av anmälningar från tidigare terminer. Rektorn och elevhälsan uppger att elever i årskurs 9 prioriteras för att säkerställa att så många elever som möjligt lämnar grundskolan med godkända betyg.

Av intervju med representanter för huvudmannen framgår att bristfälliga rutiner under höstterminen 2024 påverkade arbetet med att starta utredningar av behov av särskilt stöd. Sedan januari 2025 har en ny specialpedagog anställts vid skolenheten för att arbeta med särskilt stöd. Huvudmannen har även genomfört stickprov bland genomförda utredningar och då identifierat bristfälliga utredningar, varför huvudmannen påtalat att rektorn måste påbörja nya utredningar. Vidare uppger representanter för huvudmannen att samtliga utredningar bedöms vara färdigställda till läsårets slut.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att föreläggandet inte följts i denna del. Av Skolinspektionens utredning framgår att det fortfarande finns brister avseende arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd.

I ingiven sammanställning anges visserligen att utredning startats för samtliga där angivna elever. Av Skolinspektionens tillsyn framgår dock att det fortfarande finns elever för vilka lärare har anmält att det finns behov av utredning gällande särskilt stöd men för vilka utredning inte har påbörjats. Elevhälsan och rektorn uppger att det finns en kö där cirka 13 elever som ännu inte utretts för särskilt stöd väntar på en utredning. Av Skolinspektionens tidigare beslut framgick att huvudmannen skulle se till att rektorn för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn – eller som har inkommit men där utredning ännu inte har påbörjats – startar en utredning. Som framgår ovan har åtgärden vidtagits i den del som avser de anmälningar som inkommit efter Skolinspektionens beslut, men inte gällande samtliga elever där en anmälan om utredning inkommit innan Skolinspektionens beslut. Åtgärden har därför inte vidtagits i alla delar och verksamheten lever därför inte upp till författningarnas krav om avseende att utreda elevers behov av särskilt stöd efter att en anmälan om behov av en sådan utredning inkommit till rektorn.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Karlskoga kommuns verksamhet vid Österledskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utredning om särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Karlskoga kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen konstaterar att det fortfarande finns brist gällande utredning av särskilt stöd samt att bristen pågått under en längre tid. Skolinspektionen konstaterar dock samtidigt att huvudmannen till största del följt Skolinspektionens föreläggande i beslutet den 11 december 2024 och avhjälpt en övervägande del av de brister som påtalades i nämnda beslut. Med beaktande av detta, och av vad som i övrigt framkommit i ärendet, bedömer Skolinspektionen att föreläggandet inte bör förenas med vite.

Om huvudmannen inte följer detta föreläggande, eller nya brister konstateras vid uppföljningen av detta beslut, kommer myndigheten dock att på nytt överväga mer ingripande sanktioner.

Områden utan konstaterade brister

Utredning av frånvaro

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut att det fanns omfattande brister i skolans arbete med att utreda elevers frånvaro. Det konstaterades att en stor andel elever hade upprepad eller längre frånvaro utan att orsakerna till frånvaron utretts. Det hade inte heller bedömts obehövt att utreda elevernas frånvaro. Huvudmannen förelades i beslutet att vid vite vidta åtgärder för att komma till rätta med denna brist.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att huvudmannen genomfört en informationsinsats där skolledning och elevhälsan informerat om skollagens bestämmelser gällande anmälan, utredning och åtgärder vid frånvaro. Huvudmannen uppger även att en ny frånvarorutin skapats för ökad skolnärvaro där arbetsfördelningen mellan mentor, lärare och elevhälsan förtydligats. Enligt huvudmannen bedöms en frånvaro över 15 procent över tid vara upprepad eller längre. Läsåret har delats in i avstämningsperioder om fyra skolveckor där skolkurator sammanställer statistik över elevers frånvaro och delar denna med respektive mentor. Uppföljning görs genom kontinuerliga avstämningar i skolans digitala system för att säkerställa att de elever som kurator uppmärksammar är samma elever som anmäls till elevhälsan av mentor. Dessa uppföljningar visar att antalet anmälda elever med en bedömd upprepad eller längre frånvaro ökat från 11 procent (17 av 150 elever med frånvaro över 15 procent) i oktober 2024 till 77 procent (117 av 152 elever med frånvaro över 15 procent) i mars 2025.

Av inkommen dokumentation framgår att 31 utredningar om frånvaro påbörjades och avslutades under perioden den 18 december 2024 till den 31 mars 2025. Av den uppdaterade sammanställningen som Skolinspektionen tagit del av under uppföljningsbesöket framgår att 102 utredningar påbörjats under perioden den 11 december 2024 till den 22 april 2025.

Huvudmannen uppger i redovisningen att alla mentorer inte rapporterar elever till elevhälsan för utredning av frånvaro. Samtal förs med berörd personal för att betona vikten av att anmäla och utreda upprepad eller längre frånvaro. Huvudmannen uppger vidare att arbetsrättsliga åtgärder

kan vidtas för den personal som fortsatt inte anmäler elever med upprepad eller längre frånvaro.

Lärare, elevhälsan och rektorn uppger i intervjuer att en frånvaro över 15 procent, över en period om fyra skolveckor, är upprepad eller längre och ska utredas om det inte bedöms som obehövligt. Vidare framgår av intervjuerna att det bedöms som obehövligt att utreda frånvaro vid exempelvis en känd sjukdomshistorik.

Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att utredning påbörjats för samtliga elever som lärare anmält, om det inte bedömts som obehövligt. Enligt elevhälsan har samtliga anmälda elever med upprepad eller längre frånvaro en pågående eller avslutad utredning. Vidare uppger lärare och elevhälsan att åtgärder sätts in för att få eleven tillbaka till undervisningen samt att en utredning om frånvaro kan leda till en utredning om behov av särskilt stöd.

Rektorn uppger i intervju att 97 procent av eleverna på skolan med en frånvaro som bedöms vara upprepad eller längre, och där det inte bedömts som obehövligt att utreda, är anmälda och har en pågående eller avslutad utredning om frånvaro. Rektorn uppger vidare att en orsak till att utredning inte påbörjats för samtliga elever med upprepad eller längre frånvaro är att mentorer inte alltid anmäler elever till elevhälsan för utredning. Rektorn har haft samtal med mentorerna i närtid och påtalat vikten av att anmäla elever för utredning av frånvaro. Enligt rektorn är det även ett stort antal elever som utreds och för att säkerställa utredningarnas kvalitet tar det tid att genomföra dem. Rektorn uppger att samtliga utredningar beräknas vara färdigställda vid läsårets slut.

Av intervju med representanter för huvudmannen framgår att en medarbetare på förvaltningen tar fram statistik över frånvaron en gång i månaden för att ge ökad insikt för huvudmannen. Huvudmannen har även genomfört stickprov av frånvaroutredningar vid två tillfällen under vårterminen 2025 för att säkerställa att relevanta åtgärder satts in för att få eleven tillbaka till undervisningen. Huvudmannen bedömer att samtliga frånvaroutredningar är färdigställda innan läsårets slut. De utredningar som görs nu är omfattande och tar därför enligt huvudmannen tid att genomföra.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan

utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har vidtagit de åtgärder som följde av Skolinspektionens tidigare beslut i relation till att utreda elevers frånvaro. Av utredningen framgår att elevernas frånvaro utreds av elevhälsan om eleverna bedöms ha en upprepad eller längre frånvaro och en utredning inte bedöms obehövlig. Det framgår även att åtgärder sätts in efter avslutad utredning i syfte att öka elevernas närvaro i skolan.

Det framgår visserligen i utredningen att alla lärare inte alltid följer skolenhetens rutiner för att anmäla elever med upprepad eller längre frånvaro till elevhälsan. Detta problem har adresserats av rektorn och huvudmannen. Det har därutöver framkommit att kuratorn regelbundet följer upp elevernas frånvaro. Skolinspektionen gör därför bedömningen att det, trots att vissa lärare inte följer skolans rutiner, finns ett strukturerat arbetssätt för att identifiera elever med upprepad eller längre frånvaro och att dessa elevers frånvaro utreds för det fall en utredning inte bedöms obehövlig.

Skolinspektionens föreläggande har således följts i denna del och verksamheten lever upp till författningarnas krav gällande utredning av frånvaro.

Anmälan till rektorn för utredning om särskilt stöd

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut att det fanns brister i skolans arbete med att anmäla elever till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd. Det konstaterades att det på skolan fanns elever vars behov av särskilt stöd inte anmälts till rektorn, trots att de befarades inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och trots att de getts stöd i form av extra anpassningar. Huvudmannen förelades i beslutet att vid vite vidta åtgärder för att komma till rätta med denna brist.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att huvudmannen, den 7 januari 2025, informerat samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser om särskilt stöd och skyldigheten att anmäla till skolans rektor om en elev befaras vara i behov av särskilt stöd samt rektorns ansvar att starta en utredning efter varje

inkommen anmälan. Huvudmannen har även inkommit med en sammanställning över elever som anmälts till rektorn under perioden den 18 december 2024 till den 31 mars 2025. Sammanställningen omfattar 24 elever. Av dokumentstudier i samband med verksamhetsbesök framgår att 26 elever anmälts till rektorn under perioden den 11 december 2024 till den 22 april 2025.

Lärare, elevhälsan och rektorn uppger under intervju att huvudmannen genomfört en informationsinsats gällande skollagens bestämmelser om särskilt stöd.

Av intervju med lärare framgår att lärare anmäler elever för utredning av särskilt stöd i de fall de befärar att elever inte kommer uppfylla betygskriterierna, trots extra anpassningar inom ramen av den ordinarie undervisningen. Lärarna uppger att de i arbetslagen genomfört en kartläggning våren 2025 för att identifiera elever som befäras inte uppfylla betygskriterierna trots extra anpassningar. Utifrån denna kartläggning har lärare anmält elever till rektorn. Enligt lärarna har samtliga elever som identifierats anmälts till rektorn. Vidare uppger lärarna att anmälningar till rektorn görs löpande under terminen.

Elevhälsan och rektorn uppger under intervju att samtliga elever som, i kartläggning av betygskatalogen för höstterminen 2024, identifierats befäras inte uppfylla betygskriterierna trots extra anpassningar anmälts till rektorn. Rektorn uppger vidare att informationsinsatser har genomförts vid flera tillfällen för att säkerställa att lärare anmäler elever till rektorn.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34 § skollagen)

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befäras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även

utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet för att se till att lärare och övrig skolpersonal har informerats om skollagens bestämmelser gällande skyldigheten att anmäla att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer vidare att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet för att se till att elever anmäls till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd.

Skolinspektionens föreläggande har således följts i denna del och verksamheten lever upp till författningarnas krav gällande anmälan för utredning av särskilt stöd.

Beslut om åtgärdsprogram

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut att rektorn inte fattat beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram för minst två elever som utretts för särskilt stöd. Huvudmannen förelades i beslutet att vid vite vidta åtgärder för att komma till rätta med denna brist.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram har fattats av rektorn beträffande de elever vars utredningar om behov av särskilt stöd har avslutats under perioden 18 december 2024 till 31 mars 2025. Rektorn har beslutat att utarbeta, eller inte utarbeta, åtgärdsprogram för 14 elever.

Av inkommen dokumentation framgår att en specialpedagog beslutat om åtgärdsprogram. Elevhälsan och rektorn uppger under intervju att specialpedagogen har delegation att besluta huruvida ett åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Det finns i den inkomna dokumentationen inte några exempel på att elever ges särskilt stöd utan att åtgärdsprogram utarbetats.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när

åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet för att säkerställa att rektorn, eller den rektorn överlåtit beslutanderätten till, för varje avslutad utredning om särskilt stöd fattar beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Skolinspektionens föreläggande har därför följts och Skolinspektionen bedömer att verksamheten lever upp till författningarnas krav när det avser beslut om åtgärdsprogram.

Utformning av åtgärdsprogram

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut att det i fyra åtgärdsprogram saknades information om när åtgärderna skulle följas upp och utvärderas samt vem som var ansvarig för uppföljning respektive utvärdering. Huvudmannen förelades i beslutet att vid vite vidta åtgärder för att komma till rätta med denna brist.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har i sin redovisning av vidtagna åtgärder uppgett att en specialpedagog ansvarar för uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram. Huvudmannen har även inkommit med fem åtgärdsprogram. Under besöket vid skolenheten den 23–25 april 2025 tog Skolinspektionen del av ytterligare 25 åtgärdsprogram.

I granskade åtgärdsprogram anges datum för när åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljningen och utvärderingen. Elevhälsan uppger vidare under intervju att samtliga åtgärdsprogram från tidigare läsår har följts upp och utvärderats.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet för att se till att det, av beslutade åtgärdsprogram, framgår datum för när åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Skolinspektionens föreläggande har således följts i denna del. Skolinspektionen bedömer att verksamheten lever upp till författningarnas krav när det avser utformning av åtgärdsprogram.

Beslut om anpassad studiegång**Skolinspektionens tidigare beslut**

Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut att det fanns elever på skolan som läste enligt "anpassat schema" där ämnen plockats bort för elever som en form av extra anpassning. Flera av dessa elever läste enligt anpassat schema utan beslut om åtgärdsprogram eller separat beslut om anpassad studiegång. Huvudmannen förelades i beslutet att vid vite vidta åtgärder för att komma till rätta med denna brist.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen uppger i sin redovisning av vidtagna åtgärder att det inte längre finns några anpassade elevscheman utan endast beslut om anpassad studiegång. Vidare framgår av inkommen dokumentation att rektorn fattat fem beslut om anpassad studiegång under perioden den 18 december 2024 till den 31 mars 2025.

Skolinspektionen har i samband med besöket vid skolenheten den 23–25 april 2025 tagit del av åtgärdsprogram med separata beslut om anpassad studiegång. Av samtliga granskade åtgärdsprogram, där elever har beslut om anpassad studiegång, framgår att besluten föregås av en utredning av elevens behov av särskilt stöd samt att besluten är fattade av rektorn. Vidare framgår av besluten om anpassad studiegång de avvikelser som gjorts från timplanen samt från de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Det framgår även när besluten ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljning och utvärdering.

Elevhälsan och rektorn uppger under intervju att beslut om anpassad studiegång fattas av rektorn. Besluten fattas separat men kopplas samman med elevens åtgärdsprogram. Rektorn uppger vidare att diskussioner förs med elevhälsan och eleven för att säkerställa att elever med beslut om anpassad studiegång i så stor utsträckning som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet för att se till att beslut om anpassad studiegång fattas i enlighet med författningarnas krav. Skolinspektionens föreläggande har således följts i denna del. Skolinspektionen bedömer att verksamheten lever upp till författningarnas krav när det avser beslut om anpassad studiegång.

Kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut att kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck inte behandlats återkommande i

elevernas utbildning i årskurs 7–9. Huvudmannen förelades i beslutet att vidta åtgärder för att komma till rätta med denna brist.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att rektorn gett samtliga ämneslag i uppdrag att ta fram en plan för inom vilka ämnen och årskurser som kunskapsområdet ska behandlas i elevernas utbildning. Av inkommen plan för genomförda eller planerade aktiviteter framgår att ämnesområdet exempelvis behandlas i årskurs 7 i ämnet samhällskunskap, årskurs 8 i ämnena biologi och svenska samt i årskurs 9 i ämnet religionskunskap. Huvudmannen uppger vidare att en temavecka genomförts under vårterminen 2025 där kunskapsområdet delvis behandlades. Temaveckan är återkommande varje läsår och samtliga årskurser deltar.

I intervju uppger eleverna att de känner till kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck. Eleverna uppger vidare att de i årskurs 8 behandlat området i samband med undervisning i de naturorienterande ämnena och i årskurs 9 i de samhällsorienterande ämnena under vårterminen.

Lärarna och rektorn uppger under intervju att det finns en planering för när och i vilka ämnen som kunskapsområdet kommer att behandlas i elevernas utbildning. Rektorn uppger vidare att hen säkerställer att kunskapsområdet behandlas genom att ta del av lärarnas planering.

Rättslig reglering

Av läroplanen för grundskolan framgår att skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi. (Lgr22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag)

Av läroplanen för grundskolan framgår vidare att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om området sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. (Lgr22, 2.2 Kunskaper)

Av läroplanen för grundskolan framgår också att rektorn har ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen. (Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet för att se till att kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i elevernas utbildning i årskurs 7–9. Skolinspektionens föreläggande har således följts i denna del. Skolinspektionen bedömer att verksamheten lever upp till författningarnas krav när det avser kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut att det fanns brister i skolans förebyggande arbete för att tillförsäkra eleverna trygghet. Bland annat konstaterades att huvudmannen och rektorn inte kunnat redogöra för något förebyggande arbete för att skapa trygghet och att de enda insatser som gjorts för att kartlägga tryggheten var en central trygghetsenkät och en trygghetsvandring vårterminen 2024. Vidare konstaterades att denna kartläggning inte har använts för att analysera vilka behov som fanns i verksamheten för att tillförsäkra eleverna trygghet i skolan. Huvudmannen förelades i beslutet att vidta åtgärder för att komma till rätta med denna brist.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att en kartläggning av elevers upplevelse av trygghet genomförts vid två tillfällen, hösten 2024 och våren 2025, i form av en enkät. Resultatet av mätningen har redovisats för elever, vårdnadshavare och skolpersonal av rektorn och elevcoacherna. Vidare uppger huvudmannen att en trygghetsvandring genomförts för att tillsammans med elever inventera platser som upplevs otrygga av eleverna. Av dokumentation som Skolinspektionen tagit del av vid verksamhetsbesöket den 23 – 25 april 2025 framgår vidare resultatet av elevenkäten och rektorns analys av tryggheten på skolenheten.

I intervju med elever uppger eleverna att deras bild av tryggheten på skolan är att den är bättre jämfört med tidigare läsår och att eleverna sett en förändring under vårterminen 2025 jämfört med höstterminen 2024.

Av samtliga intervjuer framgår att en kartläggning av elevernas upplevelse av tryggheten har gjorts genom en så kallad pulsmätning i form av en enkät två gånger under läsåret 2024/25 samt att skolan genomfört en trygghetsvandring tillsammans med elevrådet under senare delen av höstterminen 2024. Eleverna har tagit del av resultatet av pulsmätningen i sina mentorsklasser. Av intervjuer med lärare, elevcoacher, elevhälsan och rektorn framgår vidare att en klasskartläggning genomförts för samtliga elever i årskurs 7 och delar av årskurs 8. I klasskartläggningen har eleverna enskilt svarat på frågor gällande trygghet, studiero och trivsel. Underlaget för kartläggningarna har sammanställts och presenterats i respektive mentorsklass.

Samtliga intervjugrupper uppger vidare att resultatet av denna kartläggning av elevernas upplevelse av trygghet följts upp och analyserats samt att åtgärder satts in för att åtgärda de hinder som framkommit av kartläggningen. Som exempel uppger rektorn att ett av de identifierade hindren på skolan var bristen på vuxennärvaro. Rektorn har utifrån det identifierade hindret satt in åtgärder såsom att anställa två elevcoacher. Elevcoacherna planerar och genomför rastaktiviteter med eleverna. Elevcoacherna arbetar även med punktinsatser, till exempel att möta upp elever på morgonen och följa dem till skolan och att uppehålla sig i omklädningsrummet i samband med lektioner i ämnet idrott- och hälsa då detta identifierats som otryggt av eleverna. Rektorn uppger vidare i intervju att rastvakter är schemalagda under samtliga raster och att deras uppdrag är att röra sig i hela skolans lokaler. Rektorn har även organiserat så att all personal har möjlighet att äta pedagogisk lunch för att öka vuxennärvaron i skolans matsal.

Av intervjuer med elevcoacher, elevhälsan och rektorn framgår att en utvärdering av genomförda åtgärder kommer att göras inför kommande läsår.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet för att följa upp elevernas trygghet, analysera vilka hinder som finns för att eleverna ska vara trygga samt att utifrån

uppföljningen och analysen besluta om åtgärder som ska vidtas för att eleverna ska vara trygga. Skolinspektionens föreläggande har följts i denna del. Skolinspektionen bedömer att verksamheten lever upp till författningarnas krav när det avser förebyggande arbete för att skapa trygghet.

Ordningsstörande beteende

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut att det fanns minst två elever på skolan som vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt där saken inte utretts trots att lärare anmält händelserna till rektorn. Huvudmannen förelades i beslutet att vidta åtgärder för att komma till rätta med denna brist.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen uppger i sin redovisning att det finns rutiner för att uppmärksamma om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse. Huvudmannen har inkommit med en (1) utredning om ordningsstörande beteende som genomförts inom perioden den 18 december 2024 till den 31 mars 2025.

Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framgår att det inte finns några elever som under vårterminen 2025 vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt där saken inte utretts. Av samtliga intervjuer framgår att det finns en rutin gällande ordningsstörande beteende. Rektorn uppger vidare att ordningsstörande beteende på skolan minskat sedan höstterminen 2024. En orsak till detta är, enligt rektorn, att enskilda elever ges det stöd som de är i behov av i undervisningen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev i bland annat grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet för att se till att saken utreds om en elev vid upprepade

tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse. Skolinspektionens föreläggande har således följts i denna del. Skolinspektionen bedömer att verksamheten lever upp till författningarnas krav när det avser ordningsstörande beteende.

X Sofie Lindén

Beslutsfattare
Signerat av: Sofie Lindén

X Caroline Göth

Föredragande
Signerat av: Caroline Göth

I ärendets slutliga handläggning har även enhetschef Allan Westerdahl, regionjurist Arvid Brogren och utredaren Hans-Göran Arvidsson medverkat.